CUM FUNCȚIONEAZĂ UN ORGANISM MUZICAL?

Autor: Robert Andrei Nagy | 11 aprilie 2023

Probabil din cauza apartenenței la același domeniu de activitate, profesiile de interpret și de compozitor sunt înțelese ambiguu de către publicul larg.

În momentul în care o orchestră interpretează, bunăoară, o simfonie de Bruckner, un ansamblu cameral interpretează un cvartet de coarde de Haydn, ori un interpret performează o baladă de Chopin, există, cu precădere în aria celor ce nu activează în aria muzicală, tendința de concentrare asupra genialității compozitorului și amplorii contribuției sale la patrimoniul cultural muzical, și nu asupra calităților orchestrei sau ale interpretului, care asigură transmiterea lucrării muzicale către public.

Este adevărat că munca asiduă a unor geniali compozitori, uneori de o viață întreagă, de a compune cât mai frumos, trebuie apreciată, însă adevărul este că e nevoie de genialitate pentru a interpreta muzica unui geniu într-un mod just, iar calitățile interpreților nu trebuie trecute cu vederea, întrucât o lucrare muzicală neexecutată de către un interpret este doar o schiță, o înșiruire oarecare de principii matematice.

Interpretarea și compoziția muzicală sunt activități diferite, ce se supun unor norme și legi proprii. Compozitorul este cel ce creează, la nivel teoretic, lucrarea muzicală, iar interpretul asigură transmiterea lucrării către publicul larg. Compozitorul își transmite ideile purtătoare de valoare artistică printr-un limbaj cifrat, matematic, reprezentat de partitură, iar interpretul descifrează și performează partitura, arta compozitorului relevându-se astfel prin mâinile sau prin vocea lui. Fără un interpret, lucrarea unui compozitor poate exista doar la un nivel conceptual, care nu permite întrevederea valorii artistice a lucrării muzicale.

Pentru descifrarea și redarea tuturor detaliilor dintr-o lucrare muzicală, mai ales din creația unui compozitor consacrat, interpretul are nevoie de o pregătire asiduă, de o muncă perseverentă și de multă răbdare. În primul rând, doar descifrarea partiturii poate dura luni întregi. După descifrare, interpretul trebuie să memoreze lucrarea. Nu doar notele muzicale din ea trebuie memorate, ci și detaliile fine, precum unde se cântă

mai lent ori mai repede, unde se cântă mai tare ori mai încet, unde se folosesc diferitele tehnici ale mâinilor ori ale vocii… Toate aceste detalii trebuie parcurse conștient, până când interpretul se obișnuiește cu lucrarea muzicală și lucrarea începe să fie executată din memorie musculară.

Atunci când interpretul a terminat de memorat aceste detalii și și-a antrenat destul mâinile sau vocea, performanța muzicală are loc de obicei într-un context tensionat, în fața unui public larg. Astfel, fără un interpret iscusit, talentat și perseverent nu doar în relația cu muzica ci și în relația cu el însuși, în privința dezvoltării personale, detalii esențiale ale unei lucrări muzicale pot rămâne netransmise publicului.

Până la redarea muzicii către ascultător, aceasta trece printr-un proces complex de prelucrare. Mai întâi, compozitorul își creează și își cifrează lucrarea prin intermediul partiturii, pentru ca mai apoi interpretul să descifreze partitura și să o redea publicului, după multă pregătire, cu mâinile lui, prin intermediul instrumentului muzical, ori prin vocea lui. Un instrument muzical bun facilitează, de asemenea, redarea finețurilor muzicii.

În existența fenomenului muzical au, astfel, o importanță însemnată nu doar compozitorii și interpreții, ci și lutierii, care fabrică instrumentele folosite de către interpreți. Aceste domenii conexe, dar cu obiecte de activitate diferite, funcționează ca un organism muzical, în care dacă un organ nu își îndeplinește atribuțiile în mod corespunzător, tot sistemul este sabotat. Un compozitor trebuie să creeze, cu măiestrie, materiale muzicale purtătoare de valoare artistică. Interpretul trebuie să redea just materialul muzical, iar lutierul ori fabricantul de instrumente trebuie sa creeze un instrument capabil de a da naștere unei muzici subtile și sensibile.

Astfel, pentru a aprecia corespunzător fenomenul muzical, ascultătorul ar trebui să înțeleagă că atât compozitorul cât și interpretul, lutierul sau fabricantul de instrumente contribuie în egală măsură la existența artei sunetelor, la existența muzicii și, așadar, la existența frumuseții. Fără interpret, creația compozitorului există doar la nivel abstract, iar fără un instrument de calitate, interpretului îi este îngreunată abilitatea de a se exprima artistic. Prin urmare, compozitorul, interpretul și lutierul sau fabricantul de instrumente contribuie fiecare, în egală măsură și în moduri diferite, la existența și la transmiterea către public a muzicii culte.

Imagine: Unsplash